

e-novičke

julij–avgust 2013

Dragi bralci, letošnja sedma, dvojna številka e-glasila ACS je spet vsebinsko bogata. Nekaj več prostora namenjamo poročanju o pestri mednarodni dejavnosti, predstavitev novih publikacij ter povzetkom iz drugih virov, opozarjamo pa tudi na štiri razpise, med njimi Informacije o izvajanju izobraževanja odraslih v šolskem letu 2013/2014. Lepe poletne dni vam želim, Nevenka Kocijančič, izvršna urednica e-Novičk

VSEBINA

In memoriam	2
Našemu predavatelju v spomin	2
Domače novičke	2–4
Zakonodaja in vodenje dokumentacije na področju izobraževanja odraslih	2
Junijska Karavana v Črnomlju in nekaj teoretske 'soli' ob dvajsetletnici mreže študijskih krožkov	3
Dnevi slovenskih svetovalnih središč 2013	4
Projekti ESS	4–5
Omrežje svetovalcev za kakovost nadaljuje s svojim delom	4
Spopolnjevanje delujočih svetovalcev v središčih ISIO	5
Mednarodno sodelovanje	5–9
Projekt o osveščanju za vzdržno potrošnjo	5
35. sestanek Stalne skupine za evropske kazalnike	6
Generalna skupščina EAEA	7
Srečanje partnerjev v projektu CODA v Ljubljani	7
Regionalni sestanek CONFINTEA VI v akciji	8
Forum o prihodnosti izobraževanja odraslih 2013	8
Pomembne publikacije	9–13
Študijski krožki kot prispevek k razvoju lokalne skupnosti	9
Znamenja trajnosti	10
Pahernikova šola na Bolfenku 1913 - 1972 - 2013	11
Education at a Glance 2013	11
Zdravje, preprečevanje zasvojenosti in romska mladina v Evropi	12
Poročilo o aktivnostih evropskega programa Vseživljenjsko učenje	13
Iz drugih virov	13–19
Izšlo poročilo o stanju državljanstva v EU 2013	13
Izšla je prva letošnja številka glasila UIL Nexus	14
Izšla je letošnja četrta številka glasila ADEES	14
Izšla je peta številka glasila CONFINTEA VI	15
Predstavitve nagrajenega projekta FILM-IN	16
Izšla je četrta številka InfoNet Newsletter	16

in še zapisi v rubrikah Kotiček je vaš, Ne prezrite, Posveti, konference in Novica iz knjižnice ACS 17–33

IN MEMORIAM

Našemu predavatelju v spomin

Profesor doktor *Boštjan Anko* je bil upokojeni profesor Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, ki je z Andragoškim centrom Slovenije (ACS) najprej sodeloval v spopolnjevanju za mentorje študijskih krožkov v Sežani, nato leta 2007 pri snovanju *Temeljnega usposabljanja za trajnostni razvoj* ter nato pri izvedbah tega uposabljanja, dve leti kasneje pri nastanku učnega gradiva za ta program in slednjič, zadnji dve leti, pri snovanju knjige *Znamenja trajnosti*.

Vedno se je predstavljal preprosto in brez referenc, ki bi mu podčrtale zaslužen ugled. Tako tudi v svoji zadnji samopredstavitvi ni povedal, da je bil študent slovite ameriške univerze Yale University, ni podčrtal svojega pionirstva v preučevanju funkcij gozda in trajnostne misli v Sloveniji, ni se pohvalil, da je zasnoval podiplomski študij *Varstvo okolja* ali da je bil med študenti gozdarstva in tega podiplomskega študija najbolj priljubljen predavatelj in mentor. Dokazal se je vsakič znova in zadovoljstvo javnosti mu je bilo največje poplačilo. Zazrt v prihodnost je odstiral vedno nove poglede in perspektive ter se v pogovorih s svojimi učenci tudi sam učil. Učitelju v nekdanjem plemenitem pomenu te besede so bili najvišji etični in strokovni standardi pravzaprav šele vstopnica v skupno delo.

V *Znamenjih trajnosti*, knjigi s pomenljivim naslovom, v katero je napisal svoja zadnja pisna razmišljanja, ne da bi ob novih delovnih načrtih sploh kdo pomislil, da bodo postala njegov spomenik, piše: »Če je osnovni vzrok netrajnosti človekova sebičnost, je upanje za trajnostno prihodnost v sodelovanju.« (s. 33). V tej misli, zaupanju v ljudi in v izobraževanje korenini sodelovanje Andragoškega centra s človekom redkih kvalitiet, ki je verjel v poslanstvo ACS od njegove ustanovitve dalje. Prekinitev živega stika z njim molče kriči.

Hvaležni smo, da smo smeli ob njem in z njim stopati del poti. Njegov odnos do gozda in ljudi bomo zato laže živeli v prihodnost.

Dr. Nevenka Bogataj (nevenka.bogataj@acs.si), ACS

DOMAČE NOVICE

Zakonodaja in vodenje dokumentacije na področju izobraževanja odraslih

V letu 2013 smo za zaključeni skupini udeležencev izpeljali dve enodnevni usposabljanji z naslovom *Zakonodaja in vodenje dokumentacije na področju izobraževanja odraslih*. Poudarek je bil na zakonodaji za višje strokovne šole. Prvo usposabljanje je bilo 15. aprila v Celju, drugo pa 16. maja v Ljubljani.

Obe izobraževanji je obiskalo 44 udeležencev iz različnih krajev Slovenije. Večina jih na šoli opravlja delo strokovnega sodelavca ali referenta za študentske zadeve. Usposabljanji je vodila *mag. Marija Karba*, inšpektorica višja svetnica z Inšpektorata za šolstvo in šport.

Med usposabljanjem so se udeleženci seznanili z določili šolske zakonodaje o vpisu v razvid, izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, delovanju organov zavoda, imenovanju komisij, načrtovanju dela,

izvajanju izobraževalnih programov, vodenju evidenc in dokumentacije ter sprejemanju internih aktov. Spoznali so tudi pristojnosti in delovanje Inšpektorata RS za šolstvo in šport.

Večina udeležencev obeh usposabljanj je v evalvacijskih vprašalnikih delavnico vsebinsko in organizacijsko ocenila kot odlično. Všeč jim je bilo, ker so imeli veliko priložnosti za razpravo in izmenjavo izkušenj, zelo pa so bili zadovoljni tudi s predavateljico, *mag. Marijo Karba*, saj jim je problematiko znala približati na razumljiv in enostaven način, s praktičnimi primeri pa poskušala razložiti vse, kar jih je zanimalo. Udeleženci so v oceni zapisali, da so pridobili veliko dodatnih znanj in informacij, ki jih bodo lahko koristno uporabili pri svojem nadaljnjem delu.

Mag. Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

Junijska Karavana v Črnomlju in nekaj teoretske 'soli' ob dvajsetletnici mreže študijskih krožkov

Ob dvajsetletnici študijskih krožkov sta [Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj](#) (ZIK) in ACS organizirala *Karavano študijskih krožkov*, ki je po udeležbi presegla vse dosedanje. Prek 150 zbranim, ki so program izvajali od dopoldneva do sončnega večera (na fotografiji zaključna plesna delavnica v hladu pod hrastom), sem avtorica tega članka uvodoma izpostavila razloge, zaradi katerih po mojem mnenju študijski krožki, ki jih koordinira ACS, doživljajo razcvet kakovosti in vpliva. Naj jih navedem:

- odlični mentorji, ki upoštevajo temeljna načela in skozi krožke povezujejo lastne učne motive z odzivanjem na učne in razvojne potrebe okolja;
- skladnost s kulturnimi prvinami lokalnih okolij, torej upoštevanje pestrosti potreb, lokalnih norm delovanja in izvedbenih možnosti;
- model delovanja, ki sloni na trdnih in nadziranih načelih dela, svobodi izbire sestavin učenja v majhni skupini in strokovnih razvojnih korakih (razvoj infrastrukture, temeljno usposabljanje, redna spopolnjevanja, razvoj s projektnimi sredstvi, tudi mednarodnimi, vključevanje rezultatov raziskovalnega dela);
- stabilno državno financiranje osnovnega modela delovanja;
- neprekinjeno in kakovostno delo koordinatorja (ACS), ki tudi sam vsa leta projektu dodaja vrednost.

Kako to, da mreža študijskih krožkov, tako raznolika, ob šibki kadrovske pokritosti razvoja (več let le polovico zaposlenega), recesijskih negotovostih, v oteženih lokalnih okoliščinah mreže izvajalcev deluje dobro in stabilno? Ugotovitve nacionalnih evalvacij, sistematičnega letnega spremljanja in lastnih raziskav se ujemajo s teoretičnimi trditvami, po katerih do so-delovanja lahko pride na tri načine ('na račun' drugih, mimobežno brez škode ali koristi za sodelujoče, ali pa s sinergijo, v kateri vsota posameznikov presega njihovo matematično vsoto). Na dolgi rok je uspešen le model, kjer prihaja do sinergij, seveda pa ga je težko doseči in še težje vzdrževati. Študijski krožki, ki jih koordinira ACS, so vsekakor primer modela, ki je uspešen zaradi doseganja sinergij.

Ker članek presega za e-Novičke dogovorjeni okvir, vas vabimo, da ga v celoti preberete [tukaj](#).

Dr. Nevenka Bogataj (nevenka.bogataj@acs.si), ACS

Dnevi slovenskih svetovalnih središč 2013

Mreža 14 svetovalnih središč za izobraževanje odraslih in ACS letos že devetič organizirata *Dneve slovenskih svetovalnih središč*.

Prireditve letošnjih Dnevov, ki jih bo zaznamovala deseta obletnica delovanja Svetovalnega središča Nova Gorica, se bodo odvijale od 18. do 20. septembra. Na različnih dogodkih (na fotografiji lansko dogajanje v Žalcu) bodo svetovalna središča promovirala formalne in neformalne programe izobraževanja odraslih v lokalnih okoljih, ob tem pa bodo še posebej predstavljala aktualne vsebine in brezplačne možnosti.

Tudi letos bo ob *Dnevih slovenskih svetovalnih središč* izšel skupni časopis vseh svetovalnih središč – *Info ISIO 2013–2014*, v katerem bodo predstavljene različne možnosti izobraževanja odraslih (izobraževalni programi za pridobitev višje stopnje izobrazbe, krajše oblike spopolnjevanja in usposabljanja tako za delo kot za osebni razvoj) ter prispevki, povezani z učenjem učenja, razvojem poklicne poti, Evropskim letom državljanov, delom prostovoljcev v svetovalnih središčih ipd. Do izdaje najnovejše številke, v kateri bodo objavljene tudi uspešne zgodbe odraslih posameznikov, lahko prelistate še vedno aktualno četrto številko skupnega časopisa [Info ISIO 2012–2013](#).

Mag. Andreja Dobrovoljc (andreja.dobrovoljc@acs.si), ACS

PROJEKTI ESS

Omrežje svetovalcev za kakovost nadaljuje s svojim delom

V sklopu nadaljnjega usposabljanja svetovalcev za kakovost smo 6. junija 2013 izpeljali drugo delavnico, na kateri smo se pretežno osredotočili na uresničevanje skupnih akcij, ki smo si jih načrtali na prejšnjem srečanju. Tako smo nadaljevali z delom v treh skupnih akcijah:

- Prva se nanaša na *oblikovanje strokovnega profila svetovalca za kakovost*. Poskušali bomo pridobiti nabor temeljnih del in nalog ter pripraviti pregled zmožnosti (kompetenc), ki jih imajo oziroma potrebujejo posamezniki, ki delujejo v vlogi svetovalcev za kakovost. V ta namen smo pripravili vprašalnik, ki so ga izpolnili tudi udeleženci delavnice in bo osnova za našo nadaljnjo strokovno razpravo o profilu svetovalca za kakovost.
- Pri drugi akciji *Pravila o delovanju svetovalcev za kakovost v organizaciji in nacionalnem omrežju svetovalcev za kakovost* so svetovalci za kakovost razpravljali o vsebinskem predlogu, ki opredeljuje, kdo je lahko svetovalca za kakovost in v katerih primerih lahko posameznik deluje kot del nacionalnega omrežja. Udeleženci so z razpravo in delom nadaljevali tudi na forumu v spletni učilnici omrežja svetovalcev za kakovost, kjer so svoje predloge še zapisali.

- V sklopu tretje akcije so se svetovalci za kakovost posvetili *oblikovanju in prenovi Listine kakovosti ter Izjave o kakovosti* – vsak svetovalac za kakovost se je odločil za eno dejavnost, zato je delo teklo sočasno v dveh skupinah.

Delavnico smo končali s pogovorom o dosedanjem delu v spletni učilnici ter predstavitevijo video-publikacije [Priložnosti so! Programi usposabljanja za brezposelne](#), nastale v projektu [Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih \(EPUO\) 2012–2014 v Sloveniji](#).

Milena Zorić Frantar (milena.zoric.frantar@acs.si), ACS

Spopolnjevanje delujočih svetovalcev v središčih ISIO

Sredi junija smo v okviru *Spopolnjevanja delujočih svetovalcev v središčih ISIO* na ACS izpeljali drugo delavnico v letu 2013 z naslovom *Promocija svetovalne dejavnosti in izobraževanja odraslih*.

Na delavnici sta *mag. Ladeja Godina Košir* (na fotografiji) in *David Rezar* udeležencem (bilo jih je 22) predstavila pomen komunikacijske strategije. Skupaj so ugotavljali, kako upoštevati celotno grafično podobo, in pripravili konkreten komunikacijski načrt. Ocenili so obstoječa promocijska gradiva, predavatelj pa sta jim dala številne nasvete in priporočila za dobre oglaševalske rešitve.

Naloga sodi v aktivnost [Usposabljanje in spopolnjevanje za svetovalno delo v izobraževanju odraslih](#), ki jo izvajamo v okviru projekta Evropskega socialnega sklada [Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014](#).

Jerca Rupert (jerca.rupert@acs.si), ACS

MEDNARODNO SODELOVANJE

Projekt o osveščanju za vzdržno potrošnjo in trajnostni razvoj

Pobudnik in koordinator evropskega projekta *Spoznaj svoj življenjski slog – Osveščanje za trajnostno (vzdržno) potrošnjo v izobraževalnih programih za manj izobražene odrasle*, ki traja tri leta (2013–2015), je Inštitut za mednarodno sodelovanje Nemške zveze organizacija za izobraževanje odraslih ([dvv international – IIZ/DVV](#)). V njem sodelujemo partnerji iz Avstrije, Belgije, Estonije, Nemčije in Slovenije. Eden od glavnih namenov projekta je ustanoviti mednarodno (svetovno) omrežje organizacij, ki posebno skrb namenljajo trajnostnemu razvoju, predvsem izobraževanju na tem področju. Dogajanje in pridobitve projekta so mednarodni javnosti dostopni na spletnem portalu EAEA (<http://www.eaea.org/know-your-lifestyle>).

Sodelujoči partnerji se posvečamo vprašanjem, ki so povezana z odnosom med človekom in okoljem. Jedrni vprašanj, na kateri odgovarjamo, sta: kakšen je moj/naš življenjski slog in kako se lahko z vrednotno premišljenim življenjskim slogom trajnostno uresničujemo, ne da bi pri tem kvarno izčrpavali okolje. V Sloveniji bomo v projekt vnesli tudi razmišljanje o pomenu nastajanja zelenih delovnih mest in vpeljali

elemente poklicnega svetovanja za spodbujanje udeležencev k ustvarjalnemu in dejavnemu ustanavljanju delovnih mest. V projekt so vgrajena tudi načela globalnega učenja in sodelovanja.

Osrednji namen projekta je oblikovanje štirih izobraževalnih modulov. Vsebino modulov tvorijo različni vidiki trajnostnega razvoja, kot so vrednostna veriga blaga in pravična trgovina, trajnostna raba energentov, mobilnost, promet in klimatske spremembe. Moduli so namenjeni manj izobraženim udeležencem v programih neformalnega izobraževanja.

V Sloveniji bomo sodelovali z udeleženci in mentorji v programu PUM in nevladno organizacijo [Umanotera](#). Tema, ki smo je izbrali, je povezana s trajnostno rabo energentov. Naslov, ki smo ga izbrali za naš modul, je *Ne varčuj z (lastno) energijo!* kar, povedano drugače, pomeni: bodi dejaven, uporablaj svojo telesno, mentalno in duhovno energijo za trajnostni razvoj lastne osebnosti in okolja, ki te obdaja.

Projekt financirata Evropska komisija in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Natalija Žalec (natalija.zalec@acs.si), ACS

35. sestanek Stalne skupine za evropske kazalnike

Skupina za kazalnike in ciljne vrednosti v izobraževanju in usposabljanju pri Evropski komisiji se je sestala 3. in 4. junija v Bruslju. Poleg informacij o dejavnostih in dosežkih Eurostata, Eurydice, CRELL-a, Cedefopa ter OECD-ja smo obravnavali vsebine, ki bodo krojile nadaljnje spremljanje uresničevanja programa *Izobraževanje in usposabljanje 2020*. Prva med njimi je revizija obstoječega seznama šestnajstih temeljnih kazalnikov in osmih ciljnih vrednosti v skladu s političnimi prednostmi ter razpoložljivostjo zanesljivih podatkovnih virov. Zaradi racionalizacije bo ukinjenih nekaj ekspertnih skupin za razvoj kazalnikov, vzpostavljena pa bo nova – za vlaganja v izobraževanje in usposabljanje.

Prejete informacije Komisije o političnem kontekstu v izobraževanju dajejo slutiti, da bodo predmet razmisleka tudi mednarodne raziskave, ki pomenijo veliko denarno in še druga bremena za države članice. V ospredju zanimanja bo prehajanje iz izobraževanja in usposabljanja na trg dela, zato bo imelo prednost spremljanje kazalnikov tistih zmožnosti, ki so za ta proces ključne. V tem duhu na pomenu pridobiva področje poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Letošnji *Monitor izobraževanja in usposabljanja*, ki bo zrcalil napovedane spremembe, bo izšel v tretjem tednu oktobra, težko pričakovani rezultati prvega kroga raziskave PIAAC pa že 8. oktobra.

Več v [podrobnem poročilu](#) s 35. sestanka SGIB.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Generalna skupščina EAEA

Evropsko združenje izobraževalcev odraslih (European Association for Adult Education – [EAEA](#)) je letos organiziralo [generalno skupščino](#) 5. in 6. junija v Leichestru v Veliki Britaniji. Tudi tokrat je skupščino povežalo še z dvema dogodkoma, in sicer s podelitvijo *EAEA nagrade Grundtvig* ([EAEA Grundtvig Award](#)) za izjemne dosežke v izobraževanju odraslih in strokovnim posvetom z naslovom *Izzivi in priložnosti za učenje odraslih* (*The challenges and opportunities for adult learning*).

Vseh treh dogodkov ([programme](#)) se je udeležilo več kot 80 udeležencev iz 35 držav (predstavnikov članic in gostov). Na skupščini je bilo izvoljeno novo vodstvo združenja: novi predsednik EAEA je [Per Paludan Hansen](#), predstavnik Danske zveze izobraževalcev odraslih, izvoljenih pa je bilo tudi 11 članov Izvršilnega odbora EAEA za naslednji dve leti.

V sklopu skupščine so organizirali konferenco na temo Evropskega leta državljanov (*The European Year of Citizens 2013 Conference*), ki so jo zaznamovale živahne razprave in priporočila za delo v prihodnje.

[Podrobno poročilo](#) s skupščine in konference je pripravil *mag. Andrej Sotošek*, ki se je dogodka udeležil.

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Srečanje partnerjev v projektu CODA v Ljubljani

Konec meseca junija se je v Ljubljani (na fotografiji spodaj) sestala delovna skupina projekta *Utrditev, rezultati, prenos v prakso, učinek* (*Consolidation, Outcomes, Dissemination, Agency* – [CODA](#)). Enoletni projekt nadaljuje delo nagrajenih projektov *Omogočimo učenje tujih jezikov skupinam na obrobju* (*Access to Language Learning by Extending to Groups Outside* – [ALLEGRO](#)) in *Glasovi za vključevanje in dostop do jezikovnega učenja in kulturnega izobraževanja* (*Voices for Inclusion, Voices for Access in Language Learning and Cultural Education* – [VIVACE](#)), katerih glavni cilj je bil izboljšati dostop do učenja tujih jezikov različnim ranljivim ciljnim skupinam.

S projektom CODA nadaljujemo v zastavljeni smeri, predvsem pa smo usmerjeni v vpeljevanje (diseminacijo) rezultatov in izkušenj že izpeljanih projektov. V ta namen bomo poleti končali s pripravo programov usposabljanja in gradiv za vključujoče učenje tujih jezikov v različnih okoljih. Gradiva bodo vsebovala javno dostopen priročnik ter video posnetke, ki bodo služili kot podpora usposabljanju. Jeseni načrtujemo izpeljavo pilotnih usposabljanj. Ker smo v partnerstvu organizacije, ki sodelujemo z različnimi ciljnim skupinami, bomo tudi usposabljanja in rezultate preverili z različnimi občestvi.

V Sloveniji bomo tako pripravili dodatno usposabljanje za mentorje študijskih krožkov, ki bodo z jezikovnimi vsebinami dobili možnost, da v svojih okoljih organizirajo jezikovne

študijske krožke. Seveda bomo k sodelovanju povabili tudi tiste, ki jezikovne študijske krožke v svojih organizacijah še izvajajo (ali pa jih še bodo), da bi s svojimi izkušnjami pripomogli k čim boljšim izdelkom. Obenem bodo ti tudi pravi naslov za obisk video ekipe, ki se bo konec septembra mudila v Sloveniji in posnela krajše že zgoraj navedene video posnetke.

Vsa gradiva, ki bodo nastala v projektu, bodo objavljena na spletni strani in bodo tako na voljo vsem, ki jih zanima učenje jezikov.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

Regionalni sestanek CONFINTEA VI v akciji

Decembra 2009 se je v Braziliji zbralo več kot 1.500 udeležencev iz več kot 150 držav na tradicionalni *Mednarodni Unescovi konferenci o izobraževanju odraslih*. Konferenca se je končala s sprejetjem [Belémskega akcijskega načrta](#). Njegovo uresničevanje je v svetu teklo na različne načine, in sicer kot prevajanje dokumenta v številne jezike, organiziranje številnih posvetovalnih dogodkov, sprejemanje novih dokumentov ipd.

V Jugovzhodni Evropi (JVE) se je promocije uresničevanja *Belémskega akcijskega načrta* lotil Regionalni urad dvv international za JVE. Pod njegovim okriljem so bili v mreži držav, ki jih usklajuje (Bosna in Hercegovina, Črna Gora, Kosovo in Srbija), izpeljani t. i. 'kick-off' dogodki. Več informacij o tem najdete na [spletni strani CONFINTEA VI](#).

Andragoški center Slovenije se v ta prizadevanja vključuje s soorganizacijo nekaterih regionalnih posvetov oziroma sestankov o uresničevanju sklepov CONFINTEA VI v JVE regiji in z vsebinskim sodelovanjem. Tokratni regionalni sestanek je bil od 7. do 9. julija 2013 na Bledu. V središču pozornosti so bile naslednje teme:

- razvoj zakonodaje v posameznih državah,
- participacija odraslih v izobraževanju (motiviranje in spodbujanje odraslih za učenje, izboljševanje dostopnosti) in
- kakovost v izobraževanju odraslih.

Vabimo vas, da preberete [poročilo s posveta](#), ki ga je pripravil mag. *Andrej Sotošek*, opozorili pa bi radi še na peto številko glasila CONFINTEA VI Follow-up News Bulletin ([v angleščini](#), [v francoščini](#)), ki je izšla v začetku junija.

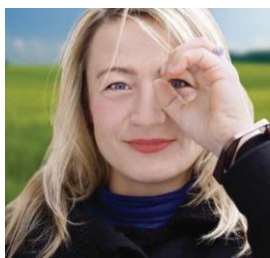
Povzela: mag. Jasmina Mirčeva (jasmina.mirceva@acs.si), ACS

Forum o prihodnosti izobraževanja odraslih 2013

[Avstrijska zveza ljudskih univerz](#) (VÖV) je v sodelovanju s Ljudsko univerzo Tirol med 3. in 5. julijem 2013 v Hiši srečanja v Innsbrucku organizirala peto mednarodno konferenco *Future Forum* (FF) s podnaslovom

Odgovori na krizo? Izzivi za izobraževanje odraslih. Na povabilo organizatorjev smo bili med okrog 60 udeleženci, večinoma predstavniki avstrijskih in nemških ljudskih univerz, tudi strokovnjaki iz drugih evropskih držav.

Uvod v dogajanje posameznega dne je bil plenarni referat, in sicer je prvi dan *Ingibjörg E. Guðmundsdóttir* iz islandskega Centra za izobraževanje in usposabljanje predstavila posledice krize na Islandiji. Nanje so odgovorili s povečanim sodelovanjem vseh deležnikov ter pristopi in z orodji, ki so jih začeli razvijati že leta 2003. *Mary Murphy*, docentka za politiko in družbo na Irski državni univerzi, je drugega dne predstavila irske izkušnje z iskanjem pravih odgovorov na krizo, in sicer primer medsektorskega gibanja *Claiming our future*. Izobraževanje odraslih je opredelila kot orodje za razvijanje prožnosti, domišljije in zmožnosti za opredeljevanje alternativnih poti. *Clemens Sedmak*, profesor filozofije na Kraljevem kolidžu v Londonu, je zadnjega dne v svojem izjemno zanimivem referatu na temo *Z izobraževanjem proti revščini* zagovarjal tezi, da ima izobraževanje smisel le, če postane ponotranjeni del osebnosti, in da izobraževanje proti revščini ni namenjeno zgolj revnim, temveč tudi komplementarnemu delu prebivalstva.

Udeleženci smo si v delovnih skupinah izmenjali informacije o tem, kakšne posledice je imela kriza na izobraževanje odraslih v naših državah, katere rešitve so se pokazale kot uspešne in katere pobude se nam zdijo potrebne. Vidno vlogo je imelo tudi Evropsko združenje za izobraževanje odraslih – [EAEA](#), ki s svojimi članicami pripravlja dokument o vlogi izobraževanja odraslih pri preseganju krize. Naslednji sklop dela v skupinah smo zato posvetili iskanju odgovorov na vprašanja: je izobraževanje odraslih le izvajanje storitev ali lahko preraste v gibanje; če velja slednje, kako lahko to dosežemo; če bi v izobraževanju odraslih lahko delovali radikalno drugače, kaj vse bi to bilo; če bi presegli vpljudnostno, ubogljivo naravnost izobraževanja odraslih – kaj vse bi to pomenilo?

Daljše poročilo boste jeseni lahko prebrali na spletnih straneh ACS (v rubriki *Mednarodno sodelovanje*). Program in gradiva FF 2013 pa so že zdaj na voljo na [spletni strani FF 2013](#).

Naslednji Forum bo med **2. in 4. julijem 2014** v Bolzanu na Južnem Tirolskem. Namenjen bo obravnavi različnih oblik profesionalizacije v izobraževanju odraslih.

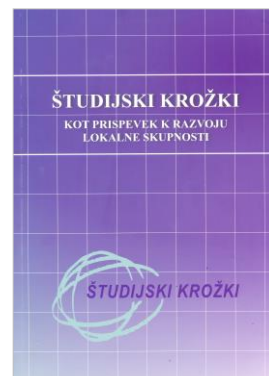
Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

POMEMBNE PUBLIKACIJE

Študijski krožki kot prispevek k razvoju lokalne skupnosti

Publikacija *Študijski krožki kot prispevek k razvoju lokalne skupnosti* je plod sodelovanja in povezovanja med študijskimi krožki, ki pod okriljem ACS letos praznujejo dvajsetletnico delovanja. Primeri dobre prakse v njej sporočajo, da majhna skupina pod določenimi pogoji lahko prispeva k razvoju, čeprav se razvoj danes pričakuje predvsem od države, podjetij ali, recimo, Evrope.

Knjižica je bila izdana v okviru mednarodnega projekta EPUO, točneje njegovega dela [Parada učenja](#). Slednji promovira učeče se skupnosti, zato je dal priložnost tudi

za srečanje študijskih krožkov. Ob zaključku *Parade učenja* so [srečanje na Magolniku](#) v občini Radeče in izid knjižice organizirali in omogočili Javni zavod Kulturno turistični rekreacijski center Radeče (JZ KTRC Radeče), Zavod za gozdove Slovenije in Pahernikova ustanova, ki je podprla njen tisk.

O čem omenjena publikacija govori? Predstavljenih je dvajset primerov gospodarskega udejstvovanja nekoč in danes. Govor je torej o gospodarski zgodovini in potencialih za razvojni preboj, ki so se jih že lotili študijski krožki v zelo različnih okoljih po vsej Sloveniji.

Majhne skupine so tudi teoretsko utemeljena organizacijska oblika razvoja. Niso torej le prva faza oblikovanja skupnega cilja in mobilizacije zanj zagretili ljudi, ampak so zaradi svojih uspehov in delovanja, skladnega z lokalno kulturo, prejeli že mnogo občinskih, medobčinskih in nacionalnih nagrad za izobraževanje. Eden zadnjih, prejemnik domžalske občinske nagrade, Študijski krožek Slamnikarstvo, je predstavljen v omenjeni knjižici, kjer lahko preberete tudi o krompirju v Šenčurju, o gribeljskem žbulu (čebuli iz Gribelj v Beli krajini), o žagah in mlinih v okolici Vuzenice, o Solčavskem gorskem lesu in Gozdni učni poti v Železnikih, o Topolovski poti na Livku in tamkajšnjih razvojnih prizadevanjih ter mnoge druge zanimive primere. Mnogim bralcem znan bo evropski projekt, s katerim je šest študijskih krožkov, prineslo v Radeče ne le sredstva, ampak tudi nova znanja, kulturo dialoga in razvoj v njegovem najbolj zlahtnem pomenu.

Hvala torej izdajatelju, JZ KTRC Radeče, in sodelujočim, da so poleg izvedbe inovativnih krožkov zmogli tudi nabor opisov v knjižici, ki vsekakor zasluži branje ter bo morda vir idej za prihodnje desetletje.

Knjižica je na voljo v knjižnici ACS ter na JZ KTRC Radeče (E: marija.imperl@ktrc.si).

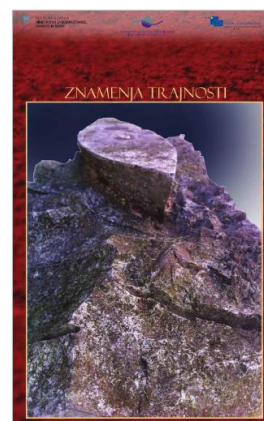
Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si) in dr. Nevenka Bogataj (nevenka.bogataj@acs.si), ACS

Znamenja trajnosti

Junija 2013 je v okviru projekta [Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014](#) (financirata ga Evropska unija s sredstvi Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport) izšla publikacija z naslovom [Znamenja trajnosti](#) (v nakladi 300 izvodov), v kateri je urednica, dr. Nevenka Bogataj, zbrala in uredila osemnajst avtorskih predstavitev slovenskih primerov trajnostnega ravnanja.

Znamenja trajnosti temeljijo na treh vrstah virov: arhivskih pričevanjih o preteklosti, mednarodnih dokumentih, ki so idejo trajnosti vpeljali v politična okolja, in živi praksi slovenskih lokalnih skupnosti, ki delujejo že stoletja, a ostajajo z vidika načel trajnostnega razvoja nepoznane.

Temeljna teza *Znamenj trajnosti* je, da trajnost lahko dosežemo, če hkrati upoštevamo splet njenih treh dimenzij: ekološke, socialne in ekonomske. Slednja je lahko ključni motiv, žal pa sta v praksi ekološka in še zlasti socialna dimenzija trajnosti večinoma prezrti in obrobni. Njuno nespoštovanje je razlog za netrajnostne strukture in stanja.

Publikacijo razumemo kot uverturo v preučevanje in posnemanje trajnostnih načel, zato želimo iz zbranih primerov najti elemente, kriterije, razvojno pot in načela trajnosti. V njej najdemo klasična besedila o trajnosti, trajnostne prakse preteklosti, poglede na trajnost danes in primere dobrih praks in razmišljanja o tovrstnem ravnanju za prihodnost. Znamenja oziroma zgledi, v katerih sočasno delujeta dve ravnotežji – ravnotežje v skupnosti in ravnotežje med skupnostjo in njenim naravnim okoljem –, vabijo k razmisleku in spremembam osebnega ravnanja. Poseben poudarek je dan izobraževanju. Šele ko razumemo in kritično presojamo lastno delovanje v skupnosti na različnih ravneh, se lahko – skladno s svojo kulturo – racionalno in brez izgube identitete prilagajamo na spremembe.

Priredila: Karmen Rajar (karmen.rajar@acs.si), ACS

Pahernikova šola na Bolfenku 1913 - 1972 - 2013

Pahernikova ustanova je skupaj z Zavodom za gozdove študijskemu krožku *Pahernikova šola na Bolfenku* omogočila izid tristo izvodov publikacije na devetindvajsetih straneh, v katerih so člani študijskega krožka z mentorico *Jernejo Čoderl* zbrali spomine na prve razrede osnovne šole na Bolfenku. Rojstne letnice članov, ki so v knjižici zapisani tudi z domačimi imeni, se gibljejo med 1924 in 1958. Ob stoletnici poslopja, v katerem je šola delovala, se je na javni predstavitvi knjižice zbralo med 50 in 60 nekdanjih učencev te šole, ki je kot štirirazrednica delovala do leta 1972.

Vpliv študijskih krožkov na okolje, v tem primeru na Vuhred in Hudi Kot, je mentorica uvodoma navezala na biografijo rodbine Pahernik, katerih najvidnejši član, inženir *Franjo Pahernik*, je bil med drugim posebej zavzet tudi za »slovensko šolstvo v narodno ogroženih krajih slovenskega ozemlja« ter je s svojimi sredstvi »zgradil poslopje, ki ga je namenil osnovnošolskemu izobraževanju otrok« (Čoderl, str. 1). Naj dodamo, da je njegova hči podarila več sto hektarov gozda, iz česar zdaj Pahernikova ustanova deluje in omogoča učenje neprešteto mnogim ljudem.

Obnovljiv dar nekdanjega premožneža namenjen plemenitenju znanja domačih ljudi se zdi v kričočem nasprotju z današnjimi vlaganji prihrankov na, na primer, bančne račune v tujini. Živ skok v preteklost ob ljudeh, ki v tem prostoru živijo še danes, je zato bilo ne le doživetje, ampak priložnost za spoznanje zanimivih misli, uporabnih tudi današnjim učiteljem v šolah, pa tudi nam, izobraževalcem odraslih. Vredno jo je vzeti v roke, čeprav je drobna in ilustrirana s črno-belimi fotografijami nekdanjih šolarjev ter risbo edinega prisotnega učitelja, gospoda *Adija Lesjaka*. Bolfenške spomine na šolske dni namreč lahko razumemo kot pristne in zanimive pripovedi, a tudi kot univerzalna sporočila.

Vabimo vas, da preberete še nekoliko [daljšo predstavitev](#).

Dr. Nevenka Bogataj (nevenka.bogataj@acs.si), ACS

Education at a Glance 2013

Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) je izdala *Pogled na izobraževanje 2013: kazalniki OECD* ([Education at a Glance 2013: OECD Indicators](#)). Najobširnejši pregled izbranih primerljivih nacionalnih statističnih podatkov o stanju in učinkih izobraževanja, ki nastaja v okviru programa

OECD *Kazalniki izobraževalnih sistemov* (OECD INES), daje možnost spremljanja uspešnosti ustanov in sistemov vzgoje in izobraževanja s primerjanjem v krogu sodelujočih držav iz celega sveta (34 držav članic OECD in ključnih partnerskih držav: Argentine, Brazilije, Kitajske, Indije, Indonezije, Rusije, Saudske Arabije in Južne Afrike).

Konec junija so publikacijo predstavili tudi v Evropski komisiji. Evropska komisarka za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mlade, *Androulla Vassiliou*, je poročilo označila kot »pomemben vir spoznanj in informacij za snovalce politik in ki omogoča lažje razumevanje izzivov, ki so pred nami. Naložbe v izobraževanje se dolgoročno vedno obrestujejo in države članice pri dodeljevanju javnih sredstev tega ne smejo pozabiti. Kot ugotavlja poročilo, lahko splošno zmanjšanje javnih izdatkih za izobraževanje, zlasti kar zadeva plače učiteljev, zavrže učinkovitost visoko kakovostnih izobraževalnih sistemov«.

Poudarki, preglednice in grafični prikazi ter celotna publikacija so dostopni na [spletni strani OECD](#), ogledate si lahko tudi [povzetek v slovenščini](#), med predstavitvami, ki jih za posamezne države pripravijo v Sekretariatu OECD, je letos prvič na voljo tudi predstavitev za našo državo ([Country note – Slovenia](#)).

Vira: [spletna stran OECD](#) in spletna stran Evropske komisije, [25. junij 2013](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

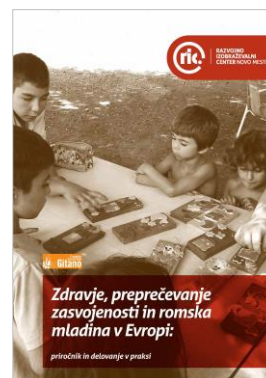
Zdravje, preprečevanje zasvojenosti in romska mladina v Evropi

Za izboljšanje skrbi za romsko mladino na področju zdravja in preprečevanja zlorabe drog je eden izmed ključnih elementov kakovost odnosov in sprava med zdravstvenimi strokovnjaki ter Romi v Evropi. Zatorej je prvo vprašanje, ki si ga moramo zastaviti, in začetna točka te razprave: Kaj vemo o Romih?

Seveda Rome poznamo. Vidimo jih v pisarnah, bolnišnicah ali šolah, kjer delamo. Naš položaj nas izpostavlja stiku z različnimi ljudmi in vzpostavljanju nenehne interakcije, ki je lahko tekoča, ravnodušna ali konfliktna. Četudi osebno ne poznamo nobenega Roma, lahko o njih govorimo. Naša kultura je polna predstav, predsodkov in čustev na račun Romov kot pomembne manjšine, ki nam je pogosto blizu, a vendar včasih nekoliko čudna ali drugačna. Do njih čutimo občudovanje, radovednost, strah, zaničevanje in jih imamo za nadlogo. Do te teme ne smemo biti ravnodušni, saj je igra med večino in manjšino v vsaki okoliščini resna igra, polna posledic.

Predstave, ki jih imamo o Romih, čeprav so na videz objektivne, nosijo videnja, spreminjajo odnose in izzivajo odzive v našem vedenju. Vplivajo na naše delo, pričakovanja ali pa način ravnanja z ljudmi. To še posebej opazijo ljudje, s katerimi se srečujemo.

V RIC-u Novo mesto si prizadevamo, da bi vedeli vsak dan več, da bi vzpostavili tekoče interakcije, zmanjševali predsodke in sodelovali. V projektih težimo h konkretnim rezultatom – tokrat vabimo, da posežete po novem priročniku. Mednarodno priznani strokovnjaki so zato zbrali različne teoretske in praktične prispevke v publikaciji z naslovom [Zdravje, preprečevanje zasvojenosti in romska](#)

[mladina v Evropi – priročnik in delovanje v praksi](#). Knjižica je nastala v projektu SRAP (o projektu več [sporočilu za javnost](#)) in je, čeprav je namenjen predvsem zdravstvenim delavcem, zanimivo branje tudi za vse druge, ki se pri svojem delu srečujemo z Romi. Glavni cilj tega priročnika je pomagati odstraniti prepreke, s katerimi se sooča romska skupnost v Evropi pri dostopu do zdravstvenih storitev in storitev za pomoč pri zasvojenosti ter tako zmanjšati neenakosti v zdravstvu.

Marjeta Gašperšič (meta.gaspersic@ric-nm.si), Razvojno izobraževalni center Novo mesto

Poročilo o aktivnostih evropskega programa Vseživljenjsko učenje

Na Centru RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja so pripravili [CMEPIUS poročilo o aktivnostih programa Vseživljenjsko učenje](#), s poudarkom na razpisnih letih 2011 in 2012. V njem je predstavljena vpetost slovenskih izobraževalnih ustanov, učiteljev, dijakov in študentov v program *Vseživljenjsko učenje*.

Poročilo je vsebinsko sestavljeno iz dveh delov:

- v prvem predstavljajo razmerja med prejetimi in odobrenimi prijavi po regijah znotraj posameznih podprogramov (*Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig* in *Študijski obiski*) ter primerjajo razlike med razpisnima letoma 2011 in 2012;
- v drugem delu so podatki strukturirani glede na obliko in stopnjo izobraževanja (osnovnošolska, srednješolska in visokošolska raven ter izobraževanje odraslih), dejavnosti pa so preučili tudi z vidika geografske pokritosti ter uspešnosti sodelovanja v zadnjih dveh razpisnih letih.

Poročilo najdete na spletnih straneh CMEPIUSA, tiskano različico pa vam bodo poslali, če jo boste naročili (E: info@cmeplus.si).

Vir: spletna stran CMEPIUS, [11. julij 2013](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

IZ DRUGIH VIROV

Izšlo poročilo o stanju državljanstva v EU 2013

Evropska komisija je v svojem poročilu o stanju Evropskega državljanstva [EU Citizenship Report](#) poudarila dvanajst novih dejavnosti na šestih ključnih področjih, ki naj bi prinesla napredek k odстранjevanju preprek trenutnemu dostopanju in uporabi pravic vsem državljanom Evropske unije.

Nove akcije EU so namenjene spodbujanju držav članic k sprejemu ustreznih mehanizmov, ki bodo spodbujali:

- potrebo po odstranitvi vseh ovir za zaposlene, študente in praktikante v EU,

- zaščito vseh ranljivih skupin prebivalstva v EU ter
- dejavno vključenost državljanov v demokratično življenje EU.

Priložena publikacija s poročilom je bila objavljena v okviru *Evropskega leta državljanstva 2013* in je vredna branja, saj ob treh zgoraj naštetih poglavjih vsebuje tudi poročilo o dejavnostih, ki jih je EU izvedla na osnovi *Državlanskega poročila 2010*. Žal publikacija še ni prevedena v slovenščino.

Med dvanajstimi novimi ključnimi akcijami, ki jih prinaša poročilo, je tudi priporočilo državam članicam za vzpostavitev mehanizmov, s katerimi bodo omogočile svojim državljanom, ki živijo v katerikoli drugi državi članici EU, aktivno državljansko sodelovanje in pravico do volitev na nacionalnih volitvah v svoji matični državi, kar bo posledično pomenilo tudi več dela na področju učenja aktivnega državljanstva migrantov vseh vrst, tudi v Sloveniji.

Žal poročilo zaznamuje rahlo ozek pristop Evropske komisije (EK) k pojmu državljanstva, ki za 'nevladniške' pojme preveč temelji na striktno pravnem pojmovanju državljanstva, zanemarija pa vse druge (izobraževalne, kulturne, sociološke) vidike aktivnega državljanstva. Upamo, da takšna dikcija EK ne pomeni, da se bomo v Sloveniji morali boriti za namenska sredstva za vseživljenjsko učenje na področju aktivnega državljanstva.

Vir: spletna stran Evropske komisije, [8. maj 2013](#)

Elena Begant (info@eip-cdv.si), Center za državljansko vzgojo

Izšla je prva letošnja številka glasila UIL Nexus

Glasilo *UIL Nexus, Vol. 8, No. 1* predstavlja dejavnosti Unescovega inštituta za vseživljenjsko učenje (UIL) v prvem letošnjem trimesečju. Ključne dejavnosti v tem obdobju so bile uspešno izvedene mednarodne delavnice za moderatorje pismenosti, revizija *Priporočila 1976 o izobraževanju odraslih*, program štipendij v okviru CONFINTEA. V drugem delu glasila so podrobneje predstavljene dejavnosti po regijah.

Starejše številke najdete na [spletni strani Unescovega inštituta za vseživljenjsko učenje](#).

Vir: spletna stran UIL

Priredila: Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Izšla je letošnja četrta številka glasila ADEES

Andragoško društvo Slovenije je objavilo [junjsko številko](#) e-glasila ADEES, v kateri:

- pišejo o izvedbi volilne skupščine, na kateri so dobili novo vodstvo društva;

- seznanjajo bralce z razpravo *Prelomni časi in dileme izobraževanja andragogov in izobraževalcev odraslih*;
- na kratko predstavljajo novo predsednico Andragoškega društva Slovenije, *Ido Srebotnik*;
- seznanjajo z izvoljenimi člani izvršnega odbora in organov ADS v naslednjem mandatu;
- pišejo o dogajanju na sestanku stalne skupine za evropske kazalnike v izobraževanju;
- dodajajo aktualni povzetek z generalne skupščine Evropskega združenja izobraževalcev odraslih (European Association for Adult Education – EAEA) in s konference *Izzivi in priložnosti za izobraževanje odraslih*, ki je bila v Leicesteru v Veliki Britaniji;
- predstavljamo dva nova častna člana društva.

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Izšla je peta številka glasila CONFINTEA VI

Peta izdaja e-biltena CONFINTEA IV ([CONFINTEA VI Follow-up News Bulletin, no. 5](#)) prinaša opis dejavnosti, ki so tekle v okviru uresničevanja *Belémskega akcijskega načrta (Belém Framework for Action)* od oktobra 2012 do maja 2013 v sodelujočih državah in med njimi.

V glasilu boste našli najnovejše novice o tem, kako *Unescov inštitut za vseživljenjsko učenje (UIL)* spremlja in podpira nadaljnje dejavnosti CONFINTEA VI. Regionalne dejavnosti so ob poznavanju posebnih značilnosti okolja organizirane v partnerstvu z regionalnimi deležniki, vključno z Unescovimi pisarnami.

Dejavnosti se posledično razlikujejo po naravi, obsegu in obdobju, vendar imajo skupne splošne cilje, kot so:

- ocena regionalnega napredka,
- prepoznavanje dejavnikov, ki vodijo do uspešnih politik in praks, ter
- doseganje dogovora o regionalni strategiji za krepitev učenja in izobraževanja odraslih z vidika vseživljenjskega učenja.

Za vsako regijo je predvideno, da organizira sestanek s predstavitvijo dejavnosti. Izpeljava dogodka je odvisna od razpoložljivosti sredstev in pripravljenosti določene države, da sprejme vlogo gostiteljice.

Peto številko glasila CONFINTEA VI Follow-up News Bulletin, ki je izšla v začetku junija, lahko preberate v [angleščini](#) ali [francoščini](#).

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Predstavitev nagrajenega projekta FILM-IN

Žirija Evropskega združenja izobraževalcev odraslih (European Association for Adult Education – EAEA) je izbrala dobitnika EAEA nagrade Grundtvig ([EAEA Grundtvig Award](#)) za izjemne dosežke v izobraževanju odraslih. Letošnjo nagrado je prejel projekt [FILM-IN](#) iz Litve (na fotografiji: koordinatorica projekta, Jonė Čėsnaite, je prejela nagrado od Alana Tucketta).

Tema letošnjega razpisa je bila *Aktivno državljanstvo in meddržavna solidarnost – Izobraževanje odraslih kot orodje proti nacionalizmu, šovinizmu in ksenofobiji*.

Koordinator nagrajenega projekta FILM-IN (avgust 2010 – julij 2012) je bila organizacija [Jolingva](#) iz Litve. Projekt je spodbujal mednacionalno solidarnost z vključevanjem organizacij iz šestih držav (Irska, Italija, Litva, Nizozemska, Portugalska in Turčija). Namenjen je bil odraslim s težavami v duševnem zdravju, upokojencem, brezposelnim, priseljencem, ki so predčasno opustili šolanje, in ljudem, ki jim grozi socialna izključenost.

Cilji projekta so bili:

- uporabiti film kot inovativni instrument za socialno vključenost (motivirati za filmsko umetnost in posredovati vizualna sporočila v digitalni dobi),
- krepiti kulturno zavest in izražanje (s pisanjem scenarijev za film spodbujati ustvarjalnost) ter
- spodbujati učenje evropskih jezikov.

Žirijo je navdušila ustvarjalnost projekta. V obrazložitvi so zapisali, da se je projekt »za udeležence iz ranljivih skupin izkazal kot odličen način izražanja njihovih ustvarjalnih potencialov, hkrati pa jim je omogočil spoznavanje drugih kultur in izmenjavo izkušenj«.

Vir: spletna stran EAEA, [7. junij 2013](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Izšla je četrta številka InfoNet Newsletter

Vabimo vas k branju zanimivih člankov v četrti številki *InfoNet Newsletter* ([InfoNet Newsletter 4/2013](#)). Osrednja tema zadnje številke, ki je nastala v sodelovanju s spletno revijo LInE, je *Aktivno državljanstvo* ([Active Citizenship](#)).

Aktivno državljanstvo je ideal demokracije. Zastavljajo pa se vprašanja: kdo odloča o tem, katere so zaželeni dejavnosti; ali je aktivno državljanstvo samo za tiste z delovnimi mesti; ali so glasovi posameznikov, ki so se znašli na obrobju, sprejemljivi; predvsem pa, kaj ima učenje opraviti z vsem tem? Odgovore na ta vprašanja boste našli v objavljeni številki, v kateri je objavila članek z naslovom *Z aktivnim državljanstvom gradimo vključujoče družbe* ([Building Inclusive Societies through Active Citizenship](#)) sodelavka ACS, dr. Natalija Vrečer.

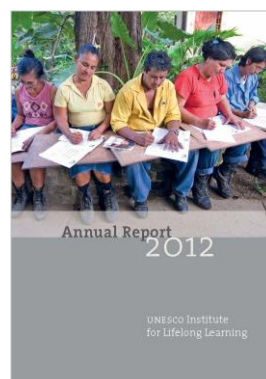
Oglejte si spletno stran [InfoNet](#) in preberite še druge članke v četrti izdaji glasila.

Kontaktna oseba za InfoNet v Sloveniji je *Mateja Pečar* (mateja.pecar@acs.si).

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Letno poročilo Unescovega inštituta za vseživljenjsko učenje 2012

Letos spomladi je izšlo *Letno poročilo Unescovega inštituta za vseživljenjsko učenje (UIL) za leto 2012 (Annual report 2012: UNESCO Institute for Lifelong Learning)*. Inštitut je ponosen na svoje dosežke, ki so plod šestdesetletnega uspešnega krmarjenja skozi viharne čase in je zato danes močnejši kot kdajkoli prej. UIL se s svojimi dejavnostmi še vedno odziva na raznolike nacionalne, regionalne in globalne zahteve, za kar gre zasluga odličnemu delu zaposlenih. V letu 2012 so bile njihovo gibalno delo temeljne naloge na področju zagovorništva, raziskav, upravljanja in razvoja partnerstva.

Vir: <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002203/220310E.pdf>

Priredila: Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Resolucija Evropskega parlamenta o mobilnosti žensk v EU na področju izobraževanja in zaposlovanja

Evropski parlament je na svojem zasedanju 11. junija 2013 sprejel [*Resolucijo o mobilnosti žensk v EU na področju izobraževanja in zaposlovanja*](#). Resolucija med drugim poudarja, da je pravica do bivanja in dela v drugi državi Unije ena od temeljnih svoboščin, ki so evropskim državljanom zagotovljene s *Pogodbo o Evropski uniji*. Države članice poziva, naj v pripravo svojih nacionalnih strategij in programov reform vključijo določbe za zagotavljanje preglednosti in obveščenosti o pravicah žensk in njihovih družinskih članov v zvezi z mobilnostjo.

Vir: spletna stran Evropskega parlamenta, [11. junij 2013](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Zadnji dve številki VETAlert

Opozarjamo na zadnji dve številki *VETAlert*: v začetku junija je izšla dvojna številka ([May/June 2013 issue](#)), prve dni julija pa julijska številka ([July 2013 issue](#)). Prva prinaša bibliografske podatke treh Cedefopovih publikacij, štirih drugih dokumentov (Briefing notes, Research papers,

Working papers), ki jih je izdal Evropski center za razvoj poklicnega izobraževanja in usposabljanja, 32 publikacij, ki so jih izdali Evropska komisija, Evropski parlament in nekateri uradi na evropski ravni. V julijski številki mesečnega izbora novih publikacij, objavljenih v Cedefopovi bibliografski bazi – VET-Bib, pa sta navedeni dve Cedefopovi publikaciji, pet poročil *VET in Europe – Country report*, med njimi tudi za Slovenijo ([Slovenia](#)), ter 16 publikacij, ki so nastale na evropski ravni.

V obeh številkah so prikazane nacionalne študije o štirih temah, in sicer o:

- *prepoznavanju potreb po spretnostih* (29 dokumentov v junijski in 25 v julijski številki),
- *razumevanju kvalifikacij* (44 publikacij v dvojni in 27 v julijski številki),
- *analizi politik* (60 poročil v junija objavljeni in 30 v julijski številki),
- *razvoju vseživljenjskega učenja* (21 dokumentov v dvojni in 15 v julijski številki).

Ob koncu posameznih številk so navedeni še naslovi drugih pomembnih publikacij:

- v dvojni številki je navedenih 58 naslovov publikacij, ki obravnavajo teme *zaposlovanje, brezposelnost mladih, gospodarska kriza in visokošolsko izobraževanje*; med njimi je tudi poročilo *OECD Ekonomski pogled Slovenije 2013* ([OECD economic surveys: Slovenia: special features: banking and welfare restructuring](#));
- v julijski številki pa je navedenih 14 publikacij.

Vir: spletna stran Cedefopa, [4. junij 2013](#) in sporočilo naročnikom VETAlert, 5. julij 2013

Povzela: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Posvet o izobraževanju in usposabljanju za zelena delovna mesta

Posvet z naslovom *Izobraževanje in usposabljanje za zelena delovna mesta* je organiziral Centra RS za poklicno izobraževanje – CPI v okviru operacije *Posodobitev in širitev poklicnih standardov in katalogov*.

Strategija evropskega in slovenskega razvoja do leta 2020 je dosegati trajnostno rast in razvoj tudi z ustvarjanjem zelenih delovnih mest. Le-ta zmanjšujejo negativni vpliv podjetij in gospodarskega sektorja na okolje. Gre za delovna mesta v kmetijskem sektorju, industriji, administraciji, turizmu in še kje, ki prispevajo k ohranitvi kakovosti okolja. Zelene službe zahtevajo tudi zelene okoljske veščine in znanja. Zagotavljanje le-teh bo omogočilo lažji prehod in bolj kakovostna, produktivna delovna mesta.

Cilj posveta ([program](#)), ki je bil 5. julija 2013 na Brdu pri Kranju, je bil odgovoriti na vprašanje, kako naj se izobraževanje in trg dela odzoveta na potrebo po novih znanjih in veščinah, ki jih zahtevajo zelena delovna mesta.

Vabimo vas, da si na [spletni strani CPI](#) ogledate nekatere predstavitve ter [povzetke in zaključke posveta](#).

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

ReNPIO 2013–2020 v obravnavi na Vladi

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) je Vladi predložilo v potrditev *Resolucijo o nacionalnem programu izobraževanja odraslih za obdobje 2013–2020 (ReNPIO 2013–2020)*, s katero želi izboljšati izobrazbo odraslih na vseh stopnjah in povečati njihove možnosti za zaposlitev ([Gradivo v obravnavi](#)).

Z načrtom, ki ga predvideva resolucija, naj bi Slovenija do leta 2020 dvignila izobrazbeno raven prebivalstva, splošno izobraženost, izboljšala možnosti za izobraževanje in preko tega povečala zaposljivost aktivnega prebivalstva. Pri splošni izobrazbi prebivalcev si resolucija kot cilj zadaja, da se bo delež odraslih v starostni skupini od 25 do 64 let, ki so vključeni v splošno izobraževanje, do leta 2020 povečal na osem odstotkov (leta 2011 je bilo v splošno izobraževanje vključenih 5 odstotkov odraslih v omenjeni starostni skupini).

Delež prebivalstva, ki je starejši od 15 let in ima nedokončano osnovno šolo, naj bi se po resoluciji s 4,4 odstotka v letu 2011 do leta 2020 zmanjšal na 2,2 odstotka. Delež starih od 25 do 64 let z dokončano srednjo strokovno izobrazbo pa naj bi se s 57 odstotkov v letu 2011 do leta 2020 povečal na 63 odstotkov. S spodbujanjem in sofinanciranjem vpisa na višješolske programe strokovnega izobraževanja naj bi se po določilih resolucije zvišal tudi delež odraslih od 30. do 34. leta, ki imajo dokončano terciarno izobrazbo.

Šolsko ministrstvo namreč ugotavlja, da je delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v starosti od 25 do 64 let pod povprečjem držav OECD. Ugotavlja tudi, da delež odraslih z dokončano srednjo poklicno izobrazbo s starostjo pada. Zlasti med starejšimi od 45 let je visok delež manj izobraženih, kar bo zaradi podaljšanja delovne dobe vedno večji problem.

V *ReNPIO 2013–2020* ministrstvo predlaga, naj država za razvoj in delovanje sistema izobraževanja odraslih do leta 2020 zagotovi dobrih 403 milijone evrov, od katerih bi dobrih 87 milijonov prispeval tudi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Na ministrstvu sicer priznavajo, da z omenjenimi sredstvi predlaganega načrta ne bo mogoče v celoti uresničiti, zato se bodo morali opredeljeni programi delno financirati tudi iz drugih virov, kot so proračuni lokalnih skupnosti, sredstva delodajalcev in posameznikov ter sredstva za projekte iz mednarodnih virov. V veliki meri naj bi bilo uresničevanje ciljev odvisno tudi od partnerskega sporazuma z Evropsko komisijo o črpanju sredstev iz Evropskega socialnega sklada po letu 2014.

Vir: spletna stran SVIZ, [22. julij 2013](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Posvet o lahkem branju

Ob 45. obletnici [Centra za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem](#) (CUDV Črna) ter ob 50. obletnici [Zveze Sožitje Slovenije](#) smo v Črni na Koroškem 21. marca 2013 pripravili posvet o lahkem branju.

Naša glavna tema je bila lahko branje. Lahko branje so besedila, slike in simboli, napisani tako, da jih lahko preberejo/poslušajo in razumejo tudi ljudje, ki imajo težave pri razumevanju običajnega jezika in pisane besede.

Na posvet je prišlo veliko strokovnjakov in uporabnikov iz cele Slovenije. S prispevki in v razpravi smo se posvetili predvsem uresničevanju pravic dostopa do informacij, izobraževanja, svobode govora in kulturnih izkušenj. Govorili smo o tem, da si vsi ljudje zaslužimo 'dobre podatke'. To so informacije, ki jih potrebujemo za vsak dan (kaj bo za kosilo, vozni redi, odločbe raznih državnih ustanov, podatki o tem, kaj se dogaja v državi, ipd.). 'Dobri podatki' so tudi knjige, druga literatura in kulturne izkušnje. Govorili smo o tem, da imajo osebe s težavami pri branju in razumevanju navadnih besedil premalo dobrih informacij in kulturnih izkušenj. 'Dobrih podatkov', napisanih tako, da so lažji za branje in razumevanje, je v Sloveniji premalo. Sklenili smo, da moramo to še izboljšati. Številne ustanove (nevladne organizacije, knjižnice, zavodi) in uporabniki smo združili svoje strokovno znanje in ga strnili v smernice. Te so izhodišče za uresničevanje določil *Ustave Republike Slovenije*, [Konvencije o pravicah invalidov](#) in [Programa boja proti revščini in socialni izključenosti](#).

Daljši dopis, pobude, predloge in smernice posveta si lahko ogledate na spletni strani <http://www.cudvcrna.si>.

Saša Fužir (saska.fuzir@gmail.com), CUDV Črna

Priznavanje priložnostnega in neformalnega učenja v podjetjih

V letu 2013 se končuje projekt *Evropsko ogrodje kvalifikacij – praksa in evropska mreža (European Qualification Framework – Praxis and Information Network – EQF – PIN)*, v katerega je vključenih [petnajst partnerjev iz dvanajstih evropskih držav](#), med njimi tudi Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije (KSJS). V mreži sodelujejo predvsem različni sindikati in sindikalne centrale, poleg teh pa strokovni inštituti, ki se ukvarjajo z neformalnim učenjem ali potrjevanjem znanj, spretnosti in zmožnosti (kompetenc) ter njihovim uvrščanjem v nacionalna ogrodja kvalifikacij.

Med cilji projekta je krepitev vloge sindikalnih zaupnikov in priprava strokovnih podlag za priznavanje priložnostnih in neformalnih znanj, spretnosti in zmožnosti, ki naj bi jih na ravni podjetja uporabljali sveti delavcev oziroma sindikalni predstavniki. Poudarek je na priznavanju priložnostnega učenja, ki ga je deležen zaposleni v delovnih procesih in ga delodajalec le v redkih primerih priznava in posledično tudi nagraduje.

V projektu EQF – PIN so bile razvite *Smernice za priznavanje priložnostnega in neformalnega učenja*. Vsebujejo nabor dejanj, ki jih mora upoštevati in opraviti delodajalec, da zagotovi priznanje zmožnosti, spretnosti ali znanja delavca, kar temu omogoča napredovanje v podjetju in ne nazadnje boljše plačo. Priznanje rezultatov priložnostnega učenja in napredovanje delavca pa naj ne bi bilo izključno odvisno le od dobre volje delodajalca. Svet delavcev naj bi sprejel pravila priznavanja, ki vsebujejo sistematično predstavljanje, dokumentiranje in preverjanje zmožnosti, spretnosti in znanj. Podjetja izdelajo sistemizacije delovnih mest z opisi potrebnih zmožnosti in nato spremljajo zaposlene s pomočjo zbirne mape (portfolija). Razvoj zmožnosti (spretnosti in znanj) preverjajo z vnaprej dogovorjenimi metodami ocenjevanja oziroma

samoocenjevanja. Na koncu podjetje izda osebni certifikat, ki ga posameznik lahko vključi v svoj življenjepis in je tudi sestavina osebnega razvojnega načrta, ki naj bi ga pripravili za slehernega zaposlenega. S tem mu olajšajo vključevanje v neformalno in formalno izobraževanje. Smernice vsebujejo različne kontrolne sezname za kakovostno preverjanje zmožnosti ter vzorce zbirne mape, poklicnega življenjepisa in osebnega razvojnega načrta.

V okviru projekta PIN je bila izdelana tudi učna platforma za predstavitev modelov priznavanja v različnih podjetjih in državah. Na učni platformi lahko partnerji predstavljajo primere dobre prakse oziroma primere, ki jih bodo razvili za priznavanje priložnostnih znanj, spretnosti in zmožnosti v prihodnje. Med cilji, ki niso izrecno deklarirani, lahko prepoznamo težnjo, da bi v okviru nacionalnih ogrodij kvalifikacij za vseživljenjsko učenje omogočili podjetjem postavitev okvirov priznavanja zmožnosti in posameznikom brez kvalifikacij, da se njihove zmožnosti vrednotijo najprej v podjetjih in nato tudi v sistemu danes vseobsegajočih formalnih kvalifikacij.

Vladimir Tkalec (vladimir.tkalec@konfederacija-sjs.si), Konfederacija sindikatov javnega sektorja

Kročkarji smo se odpravili na pot spoznavanja kulturne dediščine

Študijski krožki pri Ljudski univerzi Slovenska Bistrica delujejo in širijo znanje v svojih sredinah na Pragerskem, Polskavi, Poljčanah in Makolah. Ob koncu šolskega leta je čas, da se krožkarji srečamo, si izmenjamo izkušnje ter predvsem spoznamo delo in življenje izven domačega kraja oziroma kraja delovanja.

Letos nas je pot vodila v osrednje Slovenske gorice, v Desternik, kjer živi in deluje *Nada Zupanič*, mentorica študijskih krožkov. Nada in druge članice turističnega društva so nas pričakale pred lepo obnovljeno viničarijo v središču kraja. Ogledali smo si, kako je gospa *Milena Zelenik* izdelovala 'Micikine rože'. Rože iz papirja izdeluje po sto let starih vzorcih, ki jih je podedovala od svoje tašče. Za svoje rože je prejela naziv *Izdelek domače obrti*, vpisana pa je tudi v register nosilcev žive kulturne dediščine pri Ministrstvu za kulturo. Članice turističnega društva so nam na kolovratih prikazale predenje lanene preje (na fotografiji) in tkanje na statvah. Ko smo poskusili sami, smo ugotovili, da je težje, kot je videti. Ogledali smo si lepo obnovljeno in opremljeno viničarijo, na multiviziji pa spoznali delo in življenje viničarja in njegove družine.

Sprehod po kraju do prostorov turističnega društva nas je prepričal, da 'imajo vse, kar imajo veliki', društveno in družabno življenje pa je mnogo bolj pestro in dejavno kot v večjih krajih. Seznanili so nas s prizadevanji za obujanje kulturne dediščine in predstavitvijo dediščine turistom in obiskovalcem. Posejali so celo lan, da bodo lahko prikazovali cel postopek od sejanja do tkanja platna.

Zapeljali smo se v Jiršovce, do izletniško-turistične kmetije Lovrec, ki jo vodi mentorica *Nada Zupanič*. Navdušila nas je s slamo krita hiša (na fotografiji), nastajajoč muzej kmečke opreme in postelja, v kateri je morda spala *Marija Terezija*,

še najbolj pa okusna domača hrana.

Pot proti domu je hitro minila, saj je bilo vtisov res veliko. Soglašali smo, da so takšne ekskurzije zanimive in poučne, in samo upamo lahko, da bodo (p)ostale tradicionalne.

Maja Kanop Krevh (maja.kanop.krevh@lu-sb.si), Ljudska univerza Slovenska Bistrica

Mreža DARE – nagrajeni primer dobre prakse v Evropi

Mreža nevladnih organizacij s področja učenja odraslih za človekove pravice in aktivno državljanstvo (*The Democracy and Human Rights Education in Europe Network* – [DARE Network](#)) je bila ustanovljena leta 2003 kot [mrežni projekt Grundtvig](#), v katerem je sodelovalo šestnajst organizacij.

Danes je mreža DARE dejavna po vsej Evropi. Povezuje [51 nevladnih organizacij zelo različnih profilov iz 26 evropskih držav](#) v skupnem delu na področju učenja človekovih pravic in spodbujanja aktivnega državljanstva med odraslimi učečimi. Mreža promovira medkulturno in mednarodno sodelovanje ter tako zvišuje raven izobraževalne kvalitete na tem področju.

Naš cilj je, da bi postala sprejetje, potrditev in redno zagotavljanje ustreznih resursov za učenje človekovih pravic in aktivnega državljanstva ključna zaveza vseh formalnih in neformalnih izobraževalnih sistemov v Evropi. Za doseg tega cilja si prizadevamo na razne načine, med katerimi so najbolj vidni:

- izmenjava informacij, vsebin, metod, ekspertov, članov upravnih odborov in prostovoljcev med partnerskimi organizacijami v mreži;
- skupna baza podatkov in informacijski sistem za obveščanje članov in javnosti (PR) ter
- lobistično delo na evropski ravni.

Zaradi svoje kakovosti delovanja ter trajnostnega samofinanciranja je letos ob svoji desetletnici delovanja dobila nagrado [YOURopa. Active Citizens 2013](#) kot najboljši mrežni projekt v Evropi ter posebno omembo v publikaciji *EAEA Grundtvig Award 2013*. Manj znano je, da smo Slovenci del te zgodbe o resničnem uspehu vse od njenega nastanka in dve leti pa že tudi v samem vodstvu mreže (izobraževalni zavod Center za državljansko vzgojo).

Vabimo vas, da si podrobnejšo predstavitev nagrajene mreže DARE preberete v [daljšem članku](#).

Elena Begant (info@eip-cdv.si), Center za državljansko vzgojo

Novi organi Andragoškega društva Slovenije

Na letni skupščini Andragoškega društva Slovenije (ADS), ki je bila volilna, so razrešili dozdejšnjega predsednika ADS, dr. Zorana Jelenca, ter člane in članice Izvršnega odbora in drugih organov društva v obdobju 2009–2013. Izvolili so predlagano listo kandidatov za organe ADS v naslednjem mandatu – za predsednico

društva pa je bila soglasno izvoljena *Ida Srebotnik*, za tajnico pa *Nada Klučar*.

Na skupščini so potrdili imenovanje dveh novih častnih članov ADS. To sta *red. prof. dr. Dušan Savičević*, dolgoletni profesor andragogike na Beograjski filozofski fakulteti, in *Lučka Lešnik*, urednica Šolskih razgledov.

Člani so na skupščini sprejeli iztočnice za nadaljnje delo društva (predstavljamo jih v naslednjem članku), ki jih je predlagal zdaj že bivši predsednik.

Novi člani Izvršnega odbora ADS so postali: *dr. Dušana Findeisen*, *Nada Klučar*, *dr. Sabina Jelenc Krašovec*, *mag. Klavdija Markež*, *Almira Pirih*, *Ida Srebotnik* in *Natalija Žalec*.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

Iztočnice za razmislek o nadaljnjem delu ADS

ADS mora tudi v prihodnje zagotoviti kontinuiteto svojega dela, zato predlagam tele pomembnejše iztočnice za nadaljnje delo:

- realizacija projektov, ki zadevajo upravljanje v izobraževanju odraslih;
- razvoj izobraževanja odraslih pri delu z osebami s posebnimi potrebami;
- strokovne razprave in pogovori naj ostanejo stalnica delovanja ADS;
- nadaljevanje začelih projektov (na primer *Inkluzivno izvajanje izobraževalnih programov za odrasle s posebnimi potrebami* in *Pravičnost v izobraževanju odraslih*);
- nadaljevanje prizadevanj za pripravo nove zakonodaje, specifične za izobraževanje odraslih;
- izboljšanje vloge in položaja izobraževanja odraslih pri visokošolskem izobraževanju;
- izdaja publikacije spominov zaslužnih oseb v izobraževanju odraslih v preteklosti z naslovom *Srečanja spominov*;
- ustanovitev krovnega združenja za izobraževanje odraslih v Sloveniji;
- nadaljnje razvijanje komisij in sekcij ADS;
- vključitev predstavnikov vseh ciljnih skupin odraslih oseb s posebnimi potrebami v Sekcijo za odrasle osebe s posebnimi potrebami;
- namenjanje večje pozornosti razvoju družabnih dejavnosti društva;
- podeljevanje priznanj za posebne zasluge v izobraževanju odraslih in andragogiki na *Dnevih izobraževanja odraslih*;
- povečanje priliva novih članov v ADS, predvsem mlajših in zaposlenih;
- povečanje števila kolektivnih članov ADS in razvijanje programa zanje;
- povečanje dejavnosti članov in izboljšanje izpolnjevanja članskih obveznosti (plačevanja članarine);
- sodelovanje s študenti (kolektivno članstvo Društva študentov pedagogike in andragogike v ADS).

Našteta izhodišča sem povzel iz poročila o delu ADS v obdobju 2009–2013, podrobneje pa si jih lahko preberete tudi v [junjski številki](#) glasila ADEES, na str. 3–4.

Priredil: dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

Ida Srebotnik – nova predsednica Andragoškega društva Slovenije

Ida Srebotnik se je z dozdašnjim delom vidno uveljavila v izobraževanju odraslih, ne samo v ožjem okolju, kjer je delala, temveč tudi na nacionalni ravni. Poznamo jo po vztrajnosti, doslednosti in brezkompromisnem zavzemanju za kakovostne strokovne rešitve v izobraževanju odraslih.

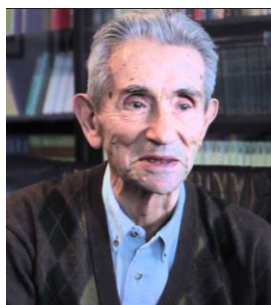
Svojo poklicno pot je začela kot pedagoginja na osnovni šoli, po nekaj letih pa se je z zaposlitvijo v Izobraževalnem centru Ljubljanske banke posvetila izobraževanju odraslih. Uveljavila se je kot nosilka in pobudnica projektov, ki so prinašali številne novosti v izobraževanje zaposlenih. Nov izziv v razvoju andragoške prakse ji je po devetih letih dela v tem centru omogočilo vodenje izobraževanja odraslih na Šolskem centru za pošto, ekonomijo in telekomunikacije, prejšnjem PTT srednješolskem centru v Ljubljani. Slabo razvito področje je pod njenim vodstvom iz nekaj oddelkov večerne šole v manj kot dveh letih preraslo v razvit izobraževalni center, odprt zlasti za vse tiste projekte in novosti, ki zaposlenemu odraslemu približajo, olajšajo in naredijo pridobivanje znanja in učenje mikavno. Tu se je odločno zavzemala za izboljšanje položaja izobraževanja odraslih, ki ni bil enakovreden izobraževanju mladih, to pa jo je spodbudilo, da se ves čas javno in dejavno zavzema za boljše sistemsko ureditev izobraževanja odraslih. Je ustanoviteljica in predsednica Društva za izobraževanje odraslih na srednjih šolah v Sloveniji. Kritično in pronicljivo je stalno prisotna v pedagoškem tisku in časopisju. Ida Srebotnik je ves čas zelo dejavna tudi kot članica Andragoškega društva Slovenije, bodisi kot članica Izvršnega odbora društva bodisi kot članica ali voditeljica komisij. Vse to je dobra popotnica za novo vlogo, vodenje Andragoškega društva Slovenije.

Vir: ADEES, [junij 2013](#)

Priredil: dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

Dva nova častna člana ADS

Skupščina ADS je proglasila dva nova častna člana ADS, in sicer *red. prof. dr. Dušana Savičevića* in *Lučko Lešnik*. V nadaljevanju povzemamo predstavitev, ki sta bili objavljeni v junjski številki ADEES.

Dušan Savičević (na fotografiji) je eden najvidnejših, če ne najpomembnejši nosilec jugoslovanske andragogike, s čimer si ga lahko na nek način lastimo tudi Slovenci, ki smo v obdobju njegove največje dejavnosti pripadali isti državi. Tudi zaradi njegove obsežne in vrhunske strokovnosti in znanstvenih dosežkov sta se uspešno razvila in razvijala andragogika na Univerzi v Ljubljani in izobraževanje odraslih Sloveniji. Ko pregledujemo njegovo delo, je treba na prvem mestu omeniti, da mu je edinemu na univerzah nekdanje Jugoslavije uspelo ustanoviti samostojno in močno katedro za andragogiko z več kot desetimi redno zaposlenimi visokošolskimi učitelji. Ustvaril jo je na beograjski filozofski fakulteti. Je vsestranski raziskovalec andragogike kot znanosti in univerzitetne discipline. Svoje znanstvene ugotovitve je objavil v velikem številu znanstvenih monografij in drugih del, ki jih je objavljajal od leta 1961 dalje in jih, kljub visoki starosti 86 let, še zmeraj objavlja. V njih je obravnaval domala vsa področja andragogike, to pa so: filozofske podlage, zgodovina in razvoj ter sodobna pojmovanja andragogike; metode pri izobraževanju odraslih; sistem izobraževanja odraslih v Jugoslaviji; povratno izobraževanje; koncepcija izobraževalnih potreb v andragogiki; problemi integracije pri izobraževanju

odraslih; narava in značilnosti interesa v andragogiki, izobraževanje za življenje v družini; učenje in staranje; metodologija raziskovanja in primerjalna andragogika ter mednarodni okviri andragoških idej; vseživljenjsko izobraževanje; učeča se družba. Vodil je številne teoretične in razvojne projekte doma in v tujini, dejavno sodeloval pri delu nacionalnih in mednarodnih konferenc in srečanj, bil sodelavec Unesca, OECDja in Sveta Evrope, član uredništev domačih in mednarodnih revij, bil gostujoči profesor v številnih tujih univerzah, obiskal je andragoške ustanove na vseh kontinentih – skratka svetovljan na našem področju. Na izobraževanje odraslih in andragogiko je vplival tudi kot član Zveze andragoških društev Jugoslavije, kjer smo se slovenski andragogi redno srečevali z njim in bili deležni njegovega bogatega znanja.

***

Poklicna pot **Lučke Lešnik** (na fotografiji) dokazuje redko pripadnost novinarskemu poklicu in pri tem zlasti strokovnemu področju izobraževanja. Že med študijem pedagogike in sociologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani se je preživljala z novinarskim delom, in že tedaj se je posebej zanimala za izobraževanje odraslih, čeprav je bila takrat andragogika pri nas še na začetku razvoja. V svojem diplomskem delu je raziskovala izobraževanje v tretjem življenjskem obdobju, kar je gotovo vplivalo, da je bila med pobudniki Univerze za tretje življenjsko obdobje. Sodelovanje s časnikom *Prosvetni delavec* je povsem zadovoljilo obe področji njenega zanimanja – novinarstvo in izobraževanje, in jo tudi zasvojilo. Leta 1998 je postala odgovorna urednica tega časnika, ki je dobilo novo ime – *Šolski razgledi*. Časnik je z novo podobo in novo uredniško zasnovo namenjen poročanju o dogajanju v posameznih izobraževalnih ustanovah, hkrati pa se čedalje bolj odziva na pomembne družbene dogodke. *Šolski razgledi*, čeprav prvotno namenjeni vsebinam s področja izobraževanja otrok in mladine ter šolskemu dogajanju, so pod uredništvom *Lučke Lešnik*, od leta 2000 tudi direktorice in lastnice družbe, ki izdaja časnik, postali bolj odprti tudi za vsa druga področja družbenega dogajanja. Izobraževanju odraslih, ki sicer le redko ali s težavo najde prostor v drugih časnikih in medijih, je v njenem časniku mesto zagotovljeno enako kot drugim področjem vzgoje in izobraževanja. Prav *Lučka Lešnik* je v *Šolskih razgledih* vedno pripravljena, brez sprenevedanja in odkrito, objavljati tudi kritične in polemične prispevke o problematiki in dogajanju v izobraževanju odraslih, podpira argumentirane in strokovne prispevke s tega področja, čeprav s tem mnogokrat izpostavi sebe in svoj časnik kritiki tistih, ki temu niso naklonjeni. V časniku *Šolski razgledi* redno spremljajo dejavnosti združenj za izobraževanje odraslih, tudi ADS, in s tem pripomorejo k obveščanju in osveščanju širše pedagoške strokovne javnosti o dogajanju v izobraževanju odraslih.

Lučka Lešnik s svojim delom in zgledom dokazuje, da je naklonjena filozofiji in praksi vseživljenjskosti učenja. Veliko naporov ves čas namenja tudi lastnemu učenju in izobraževanju ter izobraževanju drugih, še posebej mladih novinarjev.

Živahna razprava Prelomni časi in dileme izobraževanja andragogov in izobraževalcev odraslih

Komisija za strokovne razprave in pogovore pri Andragoškem društvu Slovenije (ADS) je pripravila še eno v nizu aktualnih strokovnih razprav. Glede na bogato razpravo in pobude je pomenila enega od vrhov žgočih strokovnih vprašanj, ki v zadnjih obdobjih ostajajo v javnosti vse bolj prezrta. Srečanje je bilo 6. junija 2013 v prostorih Zavoda za izobraževalne in kulturne dejavnosti BOB v Ljubljani.

Razprava se je osredinila na prelome in dileme, ki jih intimno občutijo domala vsi strokovnjaki s področja izobraževanja odraslih. Vsaj tako se je izkazalo med čustveno nabito razpravo, ki je na površje prinesla številne nove dileme, neodgovorjena vprašanja in mestoma tudi izredno kritične poglede na sedanjí trenutek razvoja na širšem področju izobraževanja.

Organizatorji smo si za cilj zastavili razpravo o ključnih izzivih, pred katerimi se znajdemo tako praktiki kot teoretiki, bodisi v vlogi andragogov, izobraževalcev odraslih ali strokovnjakov, specialistov iz drugih področij, ki pač zaidejo v izobraževanje odraslih, ob tem pa smo želeli premisliti tudi vprašanje, ali izobraževanje andragogov in drugih izobraževalcev odraslih danes učinkovito odgovarja potrebam.

Iz živahne in vsebinsko bogate razprave lahko stališča in predloge povežemo v več vsebinskih sklopov:

- osrednje mesto v posameznih razpravah so zavzele dileme o tem, kdaj in kje se oblikuje resnična identiteta andragoga in kdo skrbi za identiteto andragogike kot stroke z vidika družbene identifikacije;
- drugi pomemben sklop je bila diskusija o ustanovah in programih, s katerimi v državi izobražujemo in usposabljamó bodoče strokovnjake ter razmislek o tem, koliko in kako vnašati nujno svežino in aktualnost v tradicionalno okostenelejši formalni sistem;
- tretji sklop se je osredinil na nove potrebe na našem strokovnem področju;
- kot zadnji sklop naj omenimo več kot jasno sporočilo razprave: kot stroka nujno potrebujemo 'skupine za pretok znanja' in ustrezna strokovna srečanja, ki bodo prostor odprtega dialoga.

S pomembnejšimi stališči in predlogi iz razprave se lahko seznanite v [daljšem prispevku](#).

Dr. Petra Javrh (petra.javrh@acs.si), ADS

Simbioza v letu 2013 prehaja v trajnostni projekt

Po dveh letih izvajanja delavnic *Simbioza* prehaja v trajnostni projekt. Organizatorji obljublajo, da bodo delavnice še bolj kakovostne in da bosta še letos zaživelá programa *Simbioza Mojstri* in *Simbioza šole*. Kot so povedali na predstavitveni tiskovni konferenci, ki je bila 19. junija, bo jeseni svoja vrata odprl tudi Medgeneracijski center v Centru starejših Trnovo. Na novinarski konferenci so sodelovali *Ana Pleško*, vodja projekta *Simbioza*, *dr. Jernej Pikalo*, minister za izobraževanje, znanost in šport, *Biljana Weber*, generalna direktorica podjetja Microsoft Slovenija, *Boštjan Škufca Zaveršek*, član uprave podjetja Si.mobil ter predstavnik prostovoljcev *Davorin Pandel* in predstavnica starejših *Zora Filipčič* (na fotografiji, foto Janez Platiše).

Predstavljené so bile tudi podrobnosti letošnji delavnic, ki bodo od **21. in 25. oktobra** po vsej Sloveniji. Prijave za udeležence in prostovoljce so možne od 8. julija 2013 na [projektni spletni strani](#), na brezplačni telefonski številki (T: 040 940 888) in vpisnih točkah po Sloveniji.

Minister *dr. Pikalo* se je na novinarski konferenci zahvalil organizatorjem in sodelujočim v projektu *Simbioza* ter podprl nadaljevanje projekta, ki prerašča okvire računalniških delavnic in postaja trajnostni projekt. Pozdravil je namero organizatorjev o širjenju projekta v druge države in med drugim povedal: »Na MIZŠ se v okviru Razvojnega načrta 2014–2020 zavzemamo za izboljšanje digitalne pismenosti prebivalstva in s tem za večjo e-vključenost. Načrti ministrstva so seveda odvisni od finančnih sredstev, ki jih bo uspelo zagotoviti za naslednji večletni finančni okvir. Zato še bolj podpiramo projekt *Simbioza*, ki je primer dobre prakse na področju akcij ozaveščanja računalniškega opismenjevanja in ima tudi potencial razvoja v trajnejši projekt opismenjevanja.«

Po novinarski konferenci se je v sosednjem prostoru Centra starejših Trnovo odvila delavnica za starejše o uporabi tabličnih računalnikov (na fotografiji).

Janez Platiše (janez.platise@gmail.com), Ljubljana

Uspešen esperantski nastop na Karavani ŠK v Črnomlju

Karavana študijskih krožkov, ki je bila 21. junija 2013 v Črnomlju, je bila uvrščena v spremljevalni program jubilejnega, že 50. Jurjevanja, najstarejšega folklornega festivala v Sloveniji.

Prireditev, na kateri smo se predstavili številni študijski krožki iz mnogih krajev Slovenije, se je odlikovala po toplem sprejemu, odlični organizaciji, veselem druženju, pestrih spremljajočih dogodkih in še čem. Med nastopajočimi je bila tudi skupina Kluba esperantistov Posavja (ustanovljen je bil 14. februarja letos), ki je zrasel iz predhodnega krožka *Esperantska klepetalnica* (deloval je od 4. oktobra 2012 do 24. januarja 2013) in deluje v sklopu Literarne sekcije *Beseda* pri Kulturnem društvu Franc Bogovič Dobova. Člani skupine (na fotografiji z leve *Reneja Mihelič*, *Ivana Vatovec*, *Rudi Mlinar* in *Anton Mihelič*) smo najprej v slovenskem in esperantskem jeziku pozdravili vse prisotne, potem pa predstavili sebe in spregovorili o svoji vlogi v krožku in klubu. Skupaj smo zapeli dve krajši ljudski pesmi, prevedeni v esperanto, in sicer *Marko saltas* (*Marko skače*) in *Ĝojigas min vivo kampara* (*Lepo je res na deželi*). Prisotnim smo predstavili pisano promocijsko gradivo. Nastop je bil pri občinstvu v dvorani zgodovinsko pomembnega Kulturnega doma Črnomelj lepo sprejet, o čemer so pričali večkratni aplavzi. Zanimivo je dodati, da je navedena skupina nastopila in zmagala tudi v posebnem kvizu *Germanizmi v Beli krajini*.

Člani esperantske skupine se iskreno zahvaljujejo organizatorjem za vzorno zagotovitev možnosti za nastop, gostoljubnost, lepo pripravljene spremljajoče dogodke (razstava in degustacija izdelkov krožkov), pogostitev in prejete nagrade.

Vabimo vas, da preberete tudi [daljši članek](#) o dogodku.

Anton Mihelič (antonmhl@gmail.com), Kluba esperantistov Posavja

Poletni kulturni utrip študijskih krožkov v Postojni

Kako iz gline nastane keramika in kako postati avtor unikatnih keramičnih izdelkov? S takimi in podobnimi vprašanji si je letošnje poletje polepšalo osemnajst članov študijskih krožkov *Skrivnostna keramika* ter *Od gline do keramike*, ki sta v mesecu juniju potekala na jezikovni šoli Athena. Zagrizeno smo iskali odgovore in svoje roke ter misli zapletali v ustvarjalni mrzlici, ki je razsajala med nami, vse dokler nismo z novim znanjem in s pridobljenimi spretnostmi ustvarili zbirko unikatnih keramičnih predmetov, ki smo jih devetega

julija postavili na ogled na osrednjem mestnem trgu v Postojni v okviru prireditev poletnega festivala *Kulturni utrip poletja* v organizaciji občine Postojna. Mimoidočim smo ponudili priložnost ustvarjanja v glini na kraju samem in jih seznanjali z možnostjo izobraževanja v študijskih krožkih. Prijetno popoldne se je že prevešalo v pozen večer, ko smo s prireditvijo končali in oplemenitili naše 'krožkarske' vrste z novimi člani.

Flora Otoničar (flora.otonicar@t-2.net), Athena, d.o.o., Postojna

Uspešno končan projekt EU kviz

Od novembra 2012 pa vse do prvih dni julija se je skupina Inštituta Hevrek mudila v številnih krajih po Sloveniji, kjer so v projektu [EU kviz](#), ki ga delno sofinancira Evropski parlament, iskali najmodrejše starejše in skupaj z njimi kodrali možgane in nabirali znanje o Evropski uniji, Evropskem parlamentu in prihajajočih volitvah evropskih poslancev 2014.

Projekt je bil izveden zato, da bi med starejšimi (nad 65 let) povečali zavedanje o Evropski uniji, o Evropskem parlamentu in volitvah. Izvedenih je bilo šest prireditev v različnih regijah Slovenije.

Zaključek s tiskovno konferenco je bil v četrtek, 27. junija, v Klubu Cankarjevega doma v Ljubljani. Pred tiskovno konferenco so se v znanju pomerile tri finalne skupine iz Ljubnega ob Savinji, Pivke in Podčetrčka (na fotografiji). Udeleženci projekta so odgovarjali na deset vprašanj in pokazali izredno visoko stopnjo znanja o temah, ki jih je projekt zajemal. Skupina iz Pivke, ki so jo sestavljale *Draguška Penko, Lea Posega, Edvina Knafelc* in *Radenka Kapelj*, so zbrale največ točk in tako osvojile prvo mesto ter glavno nagrado – tridnevno turistično potovanje v Bruselj. Vsi tekmovalci pa so prejeli nagrado za sodelovanje (grafiko Mestnega trga v Ljubljani).

O svojih izkušnjah so tekmovalke iz Pivke po tiskovni konferenci govorile tudi v živo za Radio in TV Kaos. Predstavljena pa je bila tudi knjižica [Evropska unija: Priročnik za starejše evropske državljane](#), v kateri je na 52 straneh objavljena raziskava o tem, koliko starejši, starejši od 65 let, poznajo EU. Izvedena je bila na podlagi rezultatov projekta EU kviz. Knjižica je koristno gradivo za poglobitev znanja o Evropski uniji, saj poleg raziskave in zabavnih križank vsebuje tudi informacije in zanimivosti o EU.

Vabimo vas, da obiščete [spletno stran projekta](#).

Igor Prošić (prosic.igor@gmail.com), Inštitut Hevrekal!

PUMovci iz Novega mesta so končali iskanje evropskega zaklada

Od oktobra 2011 do konca julija 2013 smo bili PUMovci iz Novega mesta vključeni v mednarodni projekt Grundtvig Učna partnerstva, ki se je odvijal v programu *Vseživljenjsko učenje*, finančno pa ga je podprla Evropska unija. V projektu z naslovom *Iskanje evropskega zaklada (EU Treasure Hunt)* so poleg Razvojno izobraževalnega centra (RIC Novo mesto) sodelovale še partnerske organizacije iz Avstrije, s Cipra, iz Italije, Španije in Velike Britanije. Prvi teden letošnjega julija smo končali zadnjo projektno dejavnost – v Italiji (na fotografiji v mestu Castiglione del Lago) smo se skupaj s partnerji pripravljali na zaključno poročilo in spoznavali znamenitosti osrednje Italije.

V dveh letih smo tako udeleženci programa *Projektno učenje za mlajše odrasle – PUM* skupaj z mentorji izpeljali 25 mobilnosti in obiskali vseh pet partnerskih držav, kjer smo odkrivali evropske zaklade, ki so bili tematsko različno obarvani (umetnost in rokodelstvo, zgodovina, arhitektura in kulinarika). V projektnih dejavnostih smo izkusili bivanje v tujini, poblizhe spoznali partnerske države, njihovo zgodovino, kulturo, znamenitosti, kulinariko, vadili sporazumevanje v tujih jezikih ter svoje delovanje v programu *PUM* predstavili izven meja Slovenije. In seveda – srečali zanimive ljudi in sklenili mnogo novih prijateljstev. Projekt je bil uspešen, saj smo uresničili zastavljene projektne cilje, hkrati pa osnovali dobro podlago za morebitna vnovična sodelovanja s projektnimi partnerji.

V projektu smo postavili [spletno stran](#), posneli dva kratka filma ter ju objavili na YouTubu ([PUM Novo mesto – Atria of Novo mesto](#) in [PUM Novo mesto – 2011/2012](#)), oblikovali [predstavitveno brošuro](#), logotip, promocijske predpasnike (na fotografiji) in obeske za ključe ter izdelali didaktično igro Spomin.

Podrobnejšo predstavitev lahko preberete v [daljšem članku](#), vabimo pa tudi k ogledu spletne strani projekta <http://eutreasurehunt.blogspot.com>.

Maja Regina (maja.regina@ric-nm.si), Razvojno izobraževalni center Novo mesto

NE PREZRITE

Objavljene so Informacije o izvajanju izobraževanja odraslih v šolskem letu 2013/2014

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) je objavilo [Informacije o izvajanju izobraževanja odraslih v šolskem letu 2013/2014](#). V njih so objavljeni podatki o tem, katere izobraževalne programe za odrasle udeležence in infrastrukturne dejavnosti v podporo izobraževanju odraslih načrtujejo organizacije za izobraževanje odraslih v šolskem letu 2013/2014.

Vseh prostih mest za prvi vpis v javno veljavne programe je 48.713, od tega za osnovno šolo za odrasle 1.592, za srednješolske programe 20.820, za posebne programe za odrasle 26.301. Največ prostih mest za prvi vpis načrtujejo ljudske univerze, to je 48 %, sledijo srednje šole (36 %) ter zasebne in druge javne organizacije (16 %).

V Informacijah so poleg programov, ki so javno veljavni, vključene tudi informacije o možnosti vključitve v programe priprave na preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK) in v dejavnosti v podporo izobraževanju odraslih, kot so središča za samostojno učenje (SSU), informacijsko in svetovalna središča za izobraževanje odraslih (ISIO) in borze znanja (BZ).

Vir: spletna stran MIZŠ, [29. julij 2013](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

UTŽO Ljubljana vabi k vpisu

Univerza za tretje življenjsko obdobje (UTŽO) v Ljubljani vabi k vpisu v novo, trideseto študijsko leto. Vpišete se lahko na njenem sedežu, na Poljanski cesti 6, **od 2. septembra dalje**, vsako delovno dopoldne med 9. in 12. uro. Vpis po spletu zaradi narave študija na UTŽO ni mogoč.

Poleg številnih izobraževalnih programov, ki nadaljujejo z delom iz preteklega študijskega leta (več: <http://www.univerzazatretjeobd-drustvo.si/studijskiprogrami.htm>), vas še posebej vabimo k vpisu v **nove programe** (*Naša varnost in kriminaliteta, Življenje je igra molekul, Slovenska in svetovna Unescova dediščina, Od branja do pisanja, Naravno vrtnarjenje in Zgodovina, jezik in kultura Madžarske*). Vpisovali bomo v študijske skupine na **začetni jezikovni stopnji** (angleščina, francoščina, italijanščina, nemščina, španščina) in **nadaljevalni jezikovni stopnji** (angleščina, francoščina, italijanščina, kitajščina, nemščina, ruščina, španščina). Pridružite pa se lahko tudi številnim skupinam **računalniškega izobraževanja** (Računalniško usposabljanje na različnih zahtevnostnih stopnjah, Fotografija in računalnik, Na valovih socialnih omrežij).

Več informacij o vpisu, izobraževalnih programih, urniku in študiju na Univerzi za tretje življenjsko obdobje lahko prejmete po telefonu ali po elektronski pošti (T: 01 4332 090, E: univerza3@siol.net).

Alijana Šantej (univerza-3@guest.arnes.si), Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani

Usposabljanje za pridobitev licence nacionalnega trenerja Sveta Evrope po programu KOMPAS

[Razpis za prijavo na 3. izobraževanje trenerk in trenerjev učenja človekovih pravic v RS po programu Sveta Evrope KOMPAS](#) je objavljen na spletnih straneh [Centra za državljansko vzgojo](#) (CDV).

Usposabljanje – že tretje po vrsti – bomo izpeljali v obdobju od **1. do 29. oktobra 2013** v e-obliki in s praktičnim petdnevnim seminarjem, ki bo v Mariboru od 25. do 29. oktobra letos. Licencirani trenerji/ke bodo v letih 2014 in 2015 povabljeni k sodelovanju v nacionalnih in mednarodnih programih CDV, v vseh evropskih programih mreže DARE (The Democracy and Human Rights Education in Europe Network – [DARE Network](#)) in dejavnostih Mladinskih centrov Sveta Evrope v Budimpešti ([European Youth Centre in Budapest](#)) in Strasbourgu ([European Youth Centre Strasbourg – EYCS](#)). Od njih pričakujemo aktivno delo na področjih človekovih pravic in aktivnega državljanstva v njihovih lastnih organizacij (če so zaposleni).

Usposabljanje bodo izvajali dosednji nacionalni trenerji in trenerke slovenskega CDV. Petindvajset izbranih udeležencev se bo usposabljanja lahko udeležilo brezplačno (štipendija Sveta Evrope), za druge bo udeležba možna ob plačilu ekonomske cene izobraževanja, ki znaša 1.200 EUR. Kriteriji za izbiro štipendistov in vzorec izobraževalne pogodbe so sestavni del razpisa.

Projekt strokovno in finančno podpira Svet Evrope.

Motivirane prijave sprejemamo do **1. septembra 2013**. Pošljite jih na e-naslov: info@eip-cdv.si, dodatne informacije pa lahko dobite pri Eleni Begant, programske direktorici CDV (T: 031 577 971, E: info@eip-cdv.si, W: <http://www.eip-cdv.si>, FB: <https://www.facebook.com/cdv.cdv.3>).

Elena Begant (info@eip-cdv.si), Center za državljansko vzgojo

Razpis Evropske komisije za podporo dejavnostim nevladnih organizacij

Evropska komisija je objavila razpis za podporo dejavnostim nevladnih organizacij na evropski ravni. Prednostna področja so dejavnosti, ki prispevajo k razvoju, izvedbi in spremljanju evropskih in nacionalnih politik ter zakonodaje na enem od naslednjih področij:

- nediskriminacija in integracija romskega prebivalstva;
- enake pravice za osebe s posebnimi potrebami;
- enakost med ženskami in moškimi.

Rok za prijavo je 1. oktober 2013, informacije o razpisu pa so na voljo na [spletni strani Evropske komisije](#).

Vir: spletna stran Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, [17. julij 2013](#)

Povzela: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Socialna in državljanska odgovornost – SIDRO

Brdu pri Kranju, Slovenija, 10. oktober 2013

Nacionalna konferenca o državljanski vzgoji Socialna in državljanska odgovornost – SIDRO bo v Kongresnem centru na Brdu pri Kranju. Namenjena je učiteljem in vzgojiteljem ter drugim strokovnim delavcem vrtcev, osnovnih in srednjih šol ter drugih vzgojno-izobraževalnih ustanov, izobraževalcem učiteljev, pedagoškim svetovalcem in raziskovalcem s področja vzgoje in izobraževanje.

Prijava za udeležbo bo odprta od 20. avgusta 2013 do zapolnitve mest (E: <http://www.zrss.si/sidro>).

Vzgoja in izobraževanje v informacijski družbi – VIVID 2013

11. oktober 2013

Konferenca, ki jo organizirata Fakulteta za organizacijske vede in Institut Jožef Stefan, je namenjena preučevanju novih načinov dela in skupnega življenja v vzgojno-izobraževalnem procesu, ki jih prinaša sodobna informacijska in komunikacijska tehnologija. Podrobnejše informacije so objavljene na [spletni strani konference](#).

Quality Assurance in VET and Higher Education for improving their permeability (Zagotavljanje kakovosti v poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter visokošolskem izobraževanju za izboljšanje prepustnosti)

Bruselj, Belgija, 17. in 18. oktober 2013

Cedefop, Sekretariat EQAVET in Evropska Komisija, Enota za visoko izobraževanje in Enota in poklicno izobraževanje in usposabljanje (Enota Leonardo da Vinci) pripravljajo seminar o vprašanih kakovosti visokošolskega izobraževanja in poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Prva informacija o seminarju je objavljena na [spletni strani Cedefopa](#), podrobnosti bodo objavljene kasneje.

22nd Annual EfVET Conference

22. letna konferenca EfVET

Atene, Grčija, 23. do 26. oktober 2013

Informacije o letni konferenci Evropskega foruma za poklicno in strokovno izobraževanje in usposabljanje (European Forum of Technical and Vocational Education and Training – EfVET) so objavljene na [konferenčni spletni strani](#).

Slovenski knjižni sejem 2013

Ljubljana, Slovenija, 20. do 24. november 2013

Objavljena je napoved 29. slovenskega knjižnega sejma, ki bo v Cankarjevem domu med 20. in 24. novembrom 2013. Več informacij najdete na [sejemski spletni strani](#).

NOVICA IZ KNJIŽNICE ACS

Knjižnica ACS je za obiskovalce odprta

- v sredo in petek od 10. do 12. ure,
- v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure.

Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.

Sporočamo vam, da bo knjižnica ACS zaradi dopusta zaprta do 9. avgusta. Knjige lahko vrnete v tajništvo, izposoja pa ni mogoča.

Želimo vam prijetne poletne dni!

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Izvršna urednica: Nevenka Kocijančič (T: 01 5842 595, E: nevenka.kocijancic@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS; dr. Tanja Možina, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zagamajster | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Računalniška postavitev: Nevenka Kocijančič | Korektorica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.